

Al doilea război mondial: Asia

În 1828-29, Chiang Kai-Shek, liderul Gomindang-ului, principalul partid politic chinez, s-a impus în poziția de conducător al Chinei cu acordul celorlalte forțe politico-militare din țară. Singurul opozant a fost Partidul Comunist Chinez. Pentru japonezi, acest lucru era un posibil dezastru.

China avea o populație de peste 10 ori mai mare decât cea a Japoniei, însă economia și sistemul politic slab dezvoltate ale acesteia au făcut ca Japonia să devină puterea dominantă în Asia de Est. Japonia s-a alăturat puterilor occidentale în stabilirea unor tratate care îi ofereau anumite privilegii în China. Cu toate acestea, Tchang Kai-chek s-a angajat el însuși să modernizeze China și să

pună capăt unor astfel de tratate. În 1930, acesta dobânda autoritatea necesară săvârșirii acestor transformări. În următorii nouă ani, tensiunea s-a intensificat între Japonia și China, și a condus la conflicte.

Război în China

Invadarea Chinei de către Japonia, în iulie 1937, în urma unei ciocniri între trupele japoneze și chineze la Podul Marco Polo lângă Peking, a dus la izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial în Asia. Prima ciocnire a avut loc în 7 iulie, iar în următoarele trei săptămâni s-au succedat câteva conflicte armate. Pe 28 iulie, 1937, a izbucnit o luptă însemnată pentru controlul asupra Peking-ului. Japonezii i-au forțat rapid pe chinezi să abandoneze Peking-ul, iar pe 7 august 1937 trupele japoneze au pătruns în capitala tradițională a împăraților chinezi.

Războiul s-a extins repede spre sud. După înfrângerea chinezilor în jurul Peking-ului, Tchang Kai-chek a hotărât să îi înfrunte pe japonezi la Shanghai. Cel mai mare oraș și port din China avea, de asemenea, și cei mai mulți rezidenți din Europa Occidentală și

SUA. O mare armată japoneză a ajuns în nord-estul orașului Shanghai pe 23 august. A urmat apoi o luptă care a durat trei luni, iar Shanghai-ul a fost devastat. Această bătălie a provocat mari pierderi în rândurile celor mai bune trupe chineze. Japonezii i-au alungat pe chinezi din vecinătatea Shanghai-ului, în noiembrie 1937.

Între timp, în nordul țării, japonezii atacaseră spre vest și sud din Peking, într-o ofensivă care a început de asemenea pe 23 august. Principalul atac japonez a început la jumătatea lunii septembrie. Chinezii nu doreau în mod deosebit să lupte, cu excepția celor din regiunile muntoase ale provinciei Shansi, unde gherilele comuniste s-au alăturat forțelor lui Chiang Kai-shek. Aici, japonezii au suferit pierderi foarte mari, deși i-au forțat pe chinezi să se retragă. Până la sfârșitul anului 1937, armata japoneză ajunsese până la Fluviul Galben.

▼ **Vasele americane West Virginia și Tennessee în flăcări, după bombardamentele japoneze asupra Flotei Americane din Pacific în Pearl Harbor, Hawaii, la ora 08.00 la 7 decembrie 1941.**

Julien Getty

Pe 13 decembrie 1937, japonezii au capturat Nanking-ul, fosta capitală a Chinei. Trupele japoneze care au ocupat Nanking-ul au purtat vreme de trei luni o campanie sistematică de torturi, crime, violuri și jafuri. Sute de mii de chinezi au fost uciși. Atrocitățile săvârșite de japonezi au rămas în istorie sub numele de "Masacrul de la Nanking".

După căderea Nanking-ului, japonezii au sperat că Germania va negocia un tratat de pace între Japonia și China. Tchang Kai-chek și-a anunțat în mod public intenția de a lupta până la sfârșit, făcând astfel, din punct de vedere politic, imposibilă acceptarea vreunor tratative. În primăvara anului 1938, japonezii și-au reluat ofensiva în China, urmărind capturarea orașului Hsuchou.

Chinezii le-au provocat japonezilor o grea înfrângere la T'aierhchuang, însă generalii chinezi au refuzat continuarea atacului, dând trupelor japoneze posibilitatea regrupării. Japonezii și-au întărit armatele, reușind să captureze Hsuchou. După aceasta, în octombrie 1938, a urmat căderea orașului Wuhan, noua capitală temporară a Chinei, și a Canton-ului, un oraș important din sud

Război de uzură

În iarna anilor 1938-39, japonezii au ajuns în impas. Războiul cu China îi costa 5 milioane \$ pe zi, iar armata puternică pe care o trimisese în China putea deține controlul doar asupra marilor orașe din estul Chinei și a unei porțiuni de-a lungul principalelor linii de cale ferată. Liderul comunist, Mao Tse-tung, i-a declarat unui ofițer american: "China este asemenea unui urcișor de un galon, pe care Japonia încearcă să-l umple cu jumătate de litru de lichid." Tchang Kai-chek era conștient de încercătura în care se aflau japonezii și dorea să intre într-un război de uzură (epuizarea dușmanului prin atacuri repetate). Chinezii aveau încă o armată de două milioane de oameni.

Japonezii au ajuns la concluzia că singura cale de încetare a războiului era să oprească transportul de muniții către armata chineză. În timpul războiului, japonezii fuseseră mult mai

bine dotați cu echipament militar, fiind bine aprovizionați cu tancuri și artilerie modernă. În regiunile pe care le controlau, chinezii nu aveau o industrie care să poată produce arme necesare desfășurării unui război modern. Cele mai multe echipamente ale lor proveneau din Uniunea Sovietică, SUA și Europa.

Război în Europa

Când a izbucnit războiul în Europa, în septembrie 1939, conducerea politică a Japoniei nu era sigură asupra căii pe care trebuia să o urmeze pentru a scăpa de China care devenise pentru japonezi un marasm.

Două grupări politice din Tokio luptau pentru direcționarea politicii externe a Japoniei. Una, puternic anti-comunistă și susținută de mulți ofițeri ai armatei, era de părere că

Condușă de un ofițer iscusit, o avangardă (trupe de avansare) a soldaților japonezi aleargă prin flăcările ce cuprinseseră tabăra chineză Vhangsha, una dintre fortărețele lui Chang Kai-shek, în 1940.

Japonia trebuia să atace Uniunea Sovietică, principalul furnizor de arme pentru China. Cealaltă grupare, anti-occidentală și sprijinită de ofițeri ai marinei, susținea că Japonia trebuia să ocupe Malaezia și Indiile de Est Olandeze, teritorii bogate în plantații de cauciuc și zăcăminte de țitei cu petrol, pentru a asigura Japoniei materiile prime necesare unui război de lungă durată cu China.

În primăvara și vara anului 1939, o mică armată japoneză a fost învinsă de forțele sovietice în Mongolia. În luna august a aceluiași an, Germania, aliatul apropiat al Japoniei, a semnat un tratat de neagresiune cu Uniunea Sovietică. Aceste două incidente au discreditat armata japoneză, avantajul fiind acum de partea marinei. În septembrie, japonezii au semnat Tratatul Tripartit cu Germania și Italia. Această mișcare a stabilit puterile Axei.

Extinderea ostilităților

Administrația SUA din timpul președintelui Roosevelt urmărea cu neliniște evenimentele din Asia de Est. Când Japonia s-a aliat cu Germania nazistă și Italia fascistă, SUA a trecut de partea Chinei. Când japonezii și-au stabilit baze puternice în Indochina Franceză, americanii au interzis exportul de combustibil aviativ și deșeuri de metale de calitate superioară spre Japonia. Lista exporturilor interzise s-a mărit treptat din septembrie 1940 până în ianuarie 1941. Când japonezii au încercat înlocuirea transporturilor americane prin abordarea olandezilor, presiunea diplomatică americană i-a

Echipajul port-avionului Lexington al SUA abandonează nava. Acesta a fost distrus de torpilele aeriene la ora 11.27 în timpul bătăliei de pe Marea Coralilor în 8 mai 1942, fiind în final scufundată de torpile la 17.00.

TRV/US Navy

▶ **Lupta de la Midway, 4 iunie 1942, s-a dovedit a fi decisivă în lupta pentru Pacific.** Deoarece majoritatea piloților japonezi experimentați au fost uciși, japonezii nu și-au mai revenit de pe urma loviturii. În imagine, avioane aflate pe port-avionul american Enterprise se pregătesc de decolare. Doar patru dintre acestea s-au mai întors.

TRH/US Navy

▼ **Trupe de ofițeri britanici și americani, însoțiți de soldați chinezi și ghizi kashini, urmăresc trupele japoneze prin jungla birmană, în timp ce se retrag după încercarea eșuată de a ataca India în martie 1944. Birmania a fost eliberată în 1945.**

obligat pe aceștia să le refuze ajutorul.

În iulie 1941, Indochina a fost ocupată de japonezi. SUA a blocat finanțele Japoniei și a impus un embargo comercial total. Japonezii au încercat negocierea ridicării embargoului, însă pentru aceasta SUA le-a cerut să evacueze China. Japonia era gata de război.

Pearl Harbor

În 7 decembrie 1941, Flota Americană din Pacific, ancorată în Pearl Harbor, Oahu, a fost bombardată de japonezi. Colonia britanică

Malaezia a fost atacată din Thailanda, iar colonia americană Filipine a fost de asemenea invadată. În 15 februarie 1942, trupele britanice din Malaezia s-au predat, urmată în 9 martie de Indiile de Est și în 8 aprilie de Filipine. Japonezii dețineau acum controlul asupra Pacificului de est. Aceasta era o realizare militară și navală fără precedent.

Cu toate acestea, în încercarea de a scăpa dintr-o fundătură, și anume de China, Japonia a intrat cu bună știință în alia. SUA era o putere economică de patru ori mai mare decât

Japonia și chiar dacă aceasta intra în război împotriva Germaniei, îi rămâneau încă destule resurse împotriva Japoniei. Japonezii sperau, la fel cum făcuseră în China, că o campanie reușită va duce la negocierea unui tratat de pace. Cu toate acestea, americanii, la fel ca și chinezii nu doreau să intre în acest joc.

Lupta pentru Pacific

Japonezii și-au dat seama că forțele americane se vor uni pentru a lovi din Australia și Hawaii. Două operațiuni erau necesare pentru neutralizarea celor două regiuni: una să captureze orașul Port Moresby din Noua Guinee, iar cealaltă insula Midway din Pacific.

În 7/8 mai 1942, a avut loc prima luptă în Portul Moresby în Marea Coralilor. Aceasta a fost și prima luptă aeronavală între forțele americane și cele japoneze. Pierderile înregistrate în rândul japonezilor i-a determinat pe aceștia să abandoneze operațiunea. În 4 iunie 1942, patru avioane militare japoneze au fost doborâte în lupta de la Midway, iar forța aeronavală japoneză a pierdut foarte mulți piloți. SUA a pierdut un singur avion militar. Deși la acea vreme nu era încă evident, aceasta a fost bătălia decisivă a războiului din Pacific. Marina japoneză nu și-a mai revenit.

Din iulie 1942 până în februarie 1943, Noua Guinee și Insulele Solomon au fost scenele unor lupte groaznice, la care s-au adăugat alte bătălii terestre, navale și aeriene, la fel de crunte, pe insula Guadalcanal. Japonezii au suferit pierderi foarte mari, fiind obligați să se retragă din Guadalcanal.

Din martie până în noiembrie 1943, zona din jurul Noii Guinee, Insulelor Solomon și Noii Britanii a fost centrul operațiunilor militare. Aliații vroiau să înlăture amenințarea japoneză asupra Australiei o dată pentru totdeauna. Până la sfârșitul anului 1943, operațiunile navale și

TRH/US Marine Corps

☉ Trupe americane oprite momentan de focurile trase de dușmani, în timpul asaltului asupra insulei Iwo Jima în februarie 1945. Prin ocuparea insulei, Japonia a intrat în raza de acțiune a bombardierelor americane.

raidurile de bombardament asupra bazelor japoneze din zonă au îndeplinit acest obiectiv.

În noiembrie 1943, campania americană desfășurată între micile insule ale Pacificului a debutat cu debarcarea forțelor navale în Tarawa, în arhipelagul Gilbert. Insulele Marshall au fost atacate în februarie 1944. Aceste lupte au fost foarte dure, japonezii fiind gata să lupte până la ultimul soldat. În timpul invaziei Saipan-ului, din iunie 1944, civilii japonezi aflați pe insulă au preferat să se sinucidă, în loc să se predea dușmanului.

Noi atacuri în China

În timp ce perimetrul defensivei japoneze era străpuns în sudul și centrul Pacificului, aceștia încercau să și-l extindă în altă parte. În ianuarie 1944, o ofensivă majoră, prima după 1938, a fost lansată în China. Campania a

durat un an întreg, iar chinezii au fost alungați din Hunan și Kwangsi, în centrul și sudul țării. Din Birmania, pe care japonezii o cuceriseră în 1942, aceștia au atacat India în februarie 1944, însă au fost expulzați până la sfârșitul lunii aprilie a aceluiași an.

Marina japoneză a încercat să schimbe rezultatul bătăliei de la Midway în iunie 1944, când a luptat cu flota americană în Marea Filipine. Piloții japonezi, însă, erau atât de lipsiți de experiență încât au fost rapid doborâți.

Războiul era acum pierdut pentru Japonia. Submarinele marinei SUA nimiciseră marina comercială japoneză. Petrolul și cauciucul din Indiile de Est și din Malaezia nu au putut fi transportate peste ocean spre uzinele din Japonia, iar bombardierele americane îi loveau pe japonezi din bazele aflate în Mariane. În octombrie 1944 americanii au invadat Filipine, iar rămășițele flotei japoneze au fost în sfârșit spulberate în lupta de la Golful Leyte.

În februarie 1945, insula Iwo Jima a fost capturată de americani, iar bombardierele acestora loveau la o distanță foarte mică de însuși teritoriul Japoniei.

TRH/US Air Force

DATE IMPORTANTE

1937

Lupta dintre forțele japoneze și chineze în apropiere de orașele Peking; Shanghai și Nanking capturate de japonezi.

1938

Japonezii capturează Hsüchou, Wuhan și Canton.

1939

Japonezii îi înfrâng pe chinezi la Suihsian și Tsaoyang; Nanning este capturat.

1940

Japonezii își stabilesc bazele militare în Indochina Franceză; americanii impun Japoniei primul embargo comercial.

1941

Japonezii ocupă Indochina; SUA impune embargoul comercial total; japonezii atacă Indiile de Est Olandeze, Malaezia, Filipine și Pearl Harbor.

1942

Căderea orașului Singapore; japonezii cuceresc Birmania; lupta din Marea Coralilor și de la Midway; începe campania pentru Guadalcanal.

1943

Japonezii abandonează Guadalcanal; japonezii înfrânți în Noua Guinee; americanii capturează Tarawa.

1944

Japonia cucerește sudul Chinei, dar este înfrântă în India; SUA capturează Saipan; SUA începe să bombardeze Japonia; luptele din Marea Filipine și Golful Leyte.

1945

Americanii capturează Iwo Jima; forțele britanice și imperiale recuceresc Birmania; americanii eliberează insulele Filipine; lupta de la Okinawa; lansarea bombelor atomice asupra orașelor Hiroshima și Nagasaki; Uniunea Sovietică declară război Japoniei și îi înfrânge pe japonezi în Manchuria; Japonia capitulează.

În aprilie 1945, a fost cucerită insula Okinawa. Japonezii au rezistat în mod fanatic; iar civilii erau puși să lupte înarmați cu sulițe. Misiunile de bombardare sinucigașe, cunoscute sub numele de "kamikaze" (vântul divin), erau desfășurate împotriva uriașei armate americane aflată în Okinawa. În ciuda acestor fapte, insula nu a putut fi recuperată.

Un sfârșit terifiant

În 6 august 1945, SUA a lansat o bombă atomică asupra orașului Hiroshima, urmată apoi, în 9 august, de alta la Nagasaki. Pe data de 8 august Armata Roșie Sovietică a declarat război Japoniei și i-a atacat pe japonezii din Manchuria. În 15 august, împăratul japonez Hirohito se adresa poporului său: "Întorsătura pe care a luat-o războiul nu este neapărat în favoarea Japoniei". Apoi a anunțat că Japonia se va preda. Al doilea război mondial luase sfârșit.

☉ Un supraviețuitor privește ruinele orașului Nagasaki după atacul bombeii atomice din 9 august 1945. După doar o săptămână, împăratul Hirohito anunța capitularea Japoniei.